

Summary

Maaluli O. Integrity as one of the requirements of present-day anti-corruption legislation.

The article determines the content of the integrity concept, as well as the general significance of this moral and ethical aspect of the personality for the Ukrainian society. It was cleared up the main criteria and practice of determining the integrity behaviour of state public agents in Ukraine. The author analysed significance of integrity in Ukrainian anti-corruption legislation.

Key words: integrity, ethics, corruption, present-day anti-corruption legislation.

УДК 347.77

О.О. МАКАРЕНКО

Олександра Олександрівна Макаренко, студентка магістратури Київського університету права НАН України

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Забезпечення реалізації та захисту прав учасників (суб'єктів) відносин інтелектуальної власності на сьогоднішній день належить до пріоритетних завдань правового регулювання в Україні. Цьому сприяє ряд факторів, які полягають у реформуванні судової системи, зміни законодавства та повноцінної судової практики, завдяки якій формуються узагальнені єдині підходи до вирішення таких спорів.

Питанням юридичної відповідальності за порушення авторських і суміжних прав присвячені деякі наукові праці, що розкривають окремі її аспекти. Так, у галузі цивільно-правового захисту та охорони авторського права і суміжних прав проблеми відповідальності досліджували такі вчені, як: О.А. Підпригора, С.Д. Святоцький, І.В. Венедіктова, О.В. Розгон та ін.

Важливий науковий внесок у дослідження кримінальних злочинів у галузі авторського права та суміжних прав внесли: М.І. Бажанов, Л.П. Брич, В.О. Навроцький, В.В. Сташис, Ю.М. Сухов, В. Тацій та ін.

Загальнотеоретичні проблеми адміністративної відповідальності глибоко досліджувалися у працях таких вчених-адміністративістів, як: Д.Н. Бахрах, І.А. Галаган, А.С. Дугенець, Б.М. Лазарев, С.С. Студенікін, О.М. Якуба, і багатьох інших.

Відповідно до ст. 41 Конституції України кожен має право володіти, користуватися та розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності¹.

Відносини щодо створення і використання об'єктів права інтелектуальної власності регулюються Цивільним кодексом України, Законами України «Про авторське право і суміжні права», «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про охорону прав на промислові зразки», «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем», «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних», та ін.

За порушення прав інтелектуальної власності відповідно до діючого законодавства передбачено настання адміністративної, кримінальної та цивільно-правової відповідальності.

Найбільш розповсюдженою процедурою вирішення спорів щодо прав автора на твір є цивільно-правова відповідальність. Головною ознакою цивільного правопорушення є те, що внаслідок суспільно шкідливого, протиправного діяння спричиняється шкода майновим і особистим немайновим відносинам суб'єктів права. Мета такої відповідальності – відшкодування заподіяної шкоди, а особливостями цивільно-правової відповідальності є майновий, компенсаційний характер та відшкодування моральної шкоди².

Способи захисту суб'єктивних цивільних прав та інтересів наведено у ст. 432 Цивільного кодексу України, яка проголошує, що кожна особа має право звернутися до суду за захистом свого права інтелектуальної власності відповідно до ст. 16 цього ж Кодексу³.

Показовим прикладом захисту авторського права на частину твору є справа № 161/12051/14-ц, відповідно до якої позивач звернулася до Луцького міськрайонного суду Волинської області з позовом про стягнення з відповідача компенсації за порушення авторського права на оригінальну назву літературного твору «Капітошка» та його персонажа.

Стало відомо, що позивач у 1979 р. створила літературний твір «Капітошка» (російською мовою)/«Капітошка» (українською мовою). У 1980 р. літературно-художній образ «Капітошка» було вперше оприлюднено в анімаційному фільмі, з однойменною назвою, а у 1989 р. було оприлюднено твір «Повертайся, Капітошко» українською та російською мовами. Вказані анімаційні фільми були створені на кіностудії «КІЇВНАУКФІЛЬМ», де автором сценарію у титрах зазначених анімаційних фільмів вказано Позивача. Даний факт є загальновідомим та не потребує додаткового доказування, оскільки позивач зареєструвала авторське право на літературний твір «Капітошка» та літературний твір «ПЕРСОНАЖ КАПІТОШКА».

Відповідачем було відтворено оригінальну назву літературного твору «Капітошка» та його персонажа на упаковках сосисок під назвою «Капітошка» торгової марки «М'ясний дар» та здійснено публічний показ шляхом рекламування даного товару в мережі Інтернет. Факт використання твору у глобальній мережі Інтернет за відповідним посиланням підтверджувався висновком експертного комп'ютерно-технічного дослідження № 3523 Львівського НДІСЕ від 18 жовтня 2013 року.

Відповідач позов не визнав. У своїх запереченнях він зазначив, що «публічно здійснив повторний ужиток уже публічно відомого слова для назви своєї продукції, назва якої не потребує реєстрації авторського права».

Рішенням Луцького міськрайонного суду Волинської області від 05 травня 2015 р. позов задоволено повністю та призначено стягнути з відповідача на користь позивача компенсацію за порушення виключного майнового авторського права у розмірі 120 000 грн. Остаточою спір було вирішено шляхом укладення мирної угоди між сторонами. Ухвалою Луцького міськрайонного суду Волинської області від 10 серпня 2015 р. (справа № 161/11405/15-ц) мирову угоду було визнано судом⁴.

Що ж стосується адміністративної відповідальності, то відповідно до ст. 51-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення незаконне використання права інтелектуальної власності, зокрема авторських і суміжних прав (на літературний чи художній твір, його виконання, фонограму, передачу організації мовлення, комп'ютерну програму, базу даних), привласнення авторства на один із перелічених об'єктів або інше умисне порушення прав на об'єкт, який охороняє закон, тягне за собою накладення штрафу в розмірі від 10 до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією незаконно виготовленої продукції, обладнання та матеріалів, які призначені для її виготовлення⁵.

Настання кримінальної відповідальності за дії, що розглядаються, можливо лише за позовом потерпілого. Позов подається до суду, і в ньому зазначається, коли, ким і де вчинено протиправну дію, у чому конкретно вона виявилася і чим підтверджується прохання потерпілого про притягнення порушника до карної відповідальності⁶. Мінімумом можливим покаранням є штраф у розмірі 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а максимальним – позбавлення волі на шість років.

На прикладі можливо проаналізувати судову практику, де у квітні 2015 р. Приморський районний суд м. Одеси розглянув обвинувальний акт у кримінальному провадженні обвинуваченого у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 176 Кримінального кодексу України (Порушення авторського права та суміжних прав).

Встановлено, що із 2011 р. по 2014 р. обвинувачений за місцем своєї реєстрації та проживання реалізовував через мережу Інтернет аудіовізуальні твори, які є власністю правовласників та яким належать майнові права на ці твори.

Згідно з висновком комп'ютерно-технічної експертизи № 6726/23 від 10 лютого 2015 р. встановлено, що аудіовізуальні твори, знаходились на жорстких магнітних дисках персонального комп'ютера обвинуваченого.

Таким чином, обвинувачений, не маючи дозволу від власників авторського права і суміжних прав на розповсюдження аудіовізуальних творів компаній, тобто не маючи відповідного дозволу правовласників (ліцензії), шляхом надання можливості вільного перегляду та копіювання, незаконно розповсюджував аудіовізуальні твори, авторські права на які належать встановленим судом правовласникам, чим заподіяв їм матеріальні збитки на суму 711 283 гривні, яка більш ніж у двісті разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, що є великим за розміром.

Вироком Приморського районного суду м. Одеси від 16 квітня 2015 р. встановлено, що своїми умисними діями, які проявились у незаконному розповсюдженні аудіовізуальних творів, що завдало матеріальної шкоди у великому розмірі, обвинуваченого визнано винним у вчиненні кримінального правопорушення за ч. 2 ст. 176 КК України та призначено йому покарання у вигляді п'яти років позбавлення волі з конфіскацією та знищенням всіх примірників творів, матеріальних носіїв комп'ютерних програм, баз даних та знарядь і матеріалів, які спеціально використовувались для їх виготовлення. Даний вирок суду не оскаржувався⁷.

Підбиваючи підсумки розгляду спорів стосовно захисту прав інтелектуальної власності у судовому порядку, можна констатувати, що в Україні сформована необхідна законодавча база, яка б забезпечувала реалізацію та гарантування додержання прав на результати творчої діяльності. Водночас складність розглядів спорів у сфері інтелектуальної власності, їх тривалість, відсутність подекуди єдиних судових підходів до вирішення цієї категорії спорів негативно впливають на рівень правової захищеності суб'єктів інтелектуальної власності.

¹ Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

² Цивільний кодекс України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43515>

³ Там само.

⁴ Єдиний державний реєстр судових рішень : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/44379509>

⁵ Кодекс України про адміністративні правопорушення : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

⁶ Антонов В.М. Интеллектуальная собственность і комп'ютерне авторське право / В.М. Антонов. – 2-е вид., стереотип. – К. : КНТ, 2006. – 520 с.

⁷ Єдиний державний реєстр судових рішень : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/43621280>

Резюме

Макаренко О.О. Відповідальність за порушення у сфері прав інтелектуальної власності.

Судова система в Україні та її суміжні правові системи існують для захисту прав, свобод та законних інтересів людини і громадянина, юридичних осіб, інтересів держави шляхом своєчасного, ефективного і справедливого вирішення правових спорів на засадах верховенства права. Забезпечення реалізації та захисту прав інтелектуальної власності для багатьох країн світу посідає пріоритетне місце. Україна також визначила даний напрям правового регулювання важливим, про що свідчить велика кількість судових реформ та змін законодавства, що в подальшому формують практику, яка забезпечує узагальнену систему підходів до вирішення даної категорії спорів.

Ключові слова: право, позивач, інтелектуальна власність, відповідальність, правопорушення, стягнення.

Резюме

Макаренко А.А. Ответственность за нарушения в сфере прав интеллектуальной собственности.

Судебная система в Украине и ее смежные правовые системы существуют для защиты прав, свобод и законных интересов человека и гражданина, юридических лиц, интересов государства путем своевременного, эффективного и справедливого решения правовых споров на основе верховенства права. Обеспечение реализации и защиты прав интеллектуальной собственности для многих стран мира занимает приоритетное место. Украина также определила данное направление правового регулирования важным, о чем свидетельствует большое количество судебных реформ и изменений законодательства, что в дальнейшем формируют практику, которая обеспечивает обобщенную систему подходов к решению данной категории споров.

Ключевые слова: право, истец, интеллектуальная собственность, ответственность, правонарушение, взыскание.

Summary

Makarenko O. Responsibility for violation in the field of intellectual property rights.

The judicial system in Ukraine and its related legal systems exist to protect the rights, freedoms and legitimate interests of individuals and citizens, legal entities, and the interests of the country by timely, efficient and equitable settlement of legal disputes on the basis of the rule of law. The implementation and protection of intellectual property rights is a priority for many countries in the world. Large number of Ukrainian judicial reforms and changes in legislations shape practices which form a generalized system of approaches to address this category of disputes. These reforms and changes serve as an evidence that Ukraine also has identified the implementation and protection of intellectual property rights as being an important part of legislation.

Key words: law, plaintiff, intellectual property, responsibility, offenses, collection.

УДК 341.217

М.В. МАЛІНОВСЬКА

*Маргарита Вікторівна Маліновська, студентка
магістратури Київського університету права
НАН України*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТОРГОВЕЛЬНИХ ВІДНОСИН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ З ТРЕТІМИ КРАЇНАМИ

Нині Європейський Союз (далі – ЄС) є головним торговельним партнером, зокрема, для України. Укладення торговельних угод ЄС з третіми країнами надає нові можливості для економічного зростання та розвитку, надання пільгового режиму торгівлі, створення нових інструментів економічного зростання, залучення інвестицій; мобілізація фахівців сприяє лібералізації двосторонніх відносин та інтеграції в глобальні торговельні потоки.

Проведене дослідження надає змогу проаналізувати правові засади та форми укладення торговельних угод між ЄС та третіми країнами, що мають вагомое теоретичне значення для виокремлення найбільш якісного формату торговельних відносин та сучасних тенденцій подальшої економічної інтеграції, а також практичне значення з метою визначення потенційного економічного ефекту реалізації зазначених угод.

Дослідженням питання правового регулювання торговельних відносин ЄС з третіми країнами займалися українські науковці права ЄС, зокрема, В. Муравйов, О. Вишняков, М. Галаган, В. Лисик та інші. Серед зарубіжних науковців, які досліджували питання інтеграційних процесів та правових засад регулювання торговельних відносин, є П. Ван Елсуверге, В. Кернз, П. Зільгенер, Г. Рікардо, С. Боршнієр, П. Вангоут, М. Кремона, С. Пірс та інші.

© М.В. Маліновська, 2018